

Η ΑΘΗΝΑ,

ΗΤΟΙ

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΚΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ,
ΚΑΙ ΠΕΡΙ
ΕΦΕΥΡΕΣΕΩΝ.

ΜΑΡΤΙΟΣ 1831.

• Οὐ γὰρ ἐπιτηδεύει δὲν ἀνθρώπος βιβλ.
• τερὸν βουλεύσασθε, ἢ περὶ παιδείας
• καὶ αὐτοῦ καὶ τῶν αὐτοῦ εἰκασίαν.
ΠΛΑΤ. ΘΕΑΓ.

ΕΝ ΝΑΥΠΛΙΩ, 31 ΜΑΙΟΥ 1831.

ΕΝ Τῆ ΕΘΝΙΚῆ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ.
ΔΙΕΤΘΥΝΟΜΕΝῆ ΥΠΟ ΠΑΥΛΟΥ ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ.

ΑΘΗΝΑ.

Η Τ Ο Ι

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΚΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ,
ΚΑΙ ΠΕΡΙ
ΕΦΕΥΡΕΣΕΩΝ.

Ἄρ. 1

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1831.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ.

ΠΟΛΛ' ἄ μακρὰν τῷ προκειμένῳ ἤθελον ἀπομακρυνθῆ, εἰάν εἰς τενώτατα ὄρια φιλολογικῆς ἐφημερίδος καταντῆσαι καὶ ἐκταυθῶ περὶ τῷ, πόσον ἡ Γεωγραφία γενικῶς θεωρημένη εἶναι μάθημα τερπνόν, ἐπωφελές, ἢ μᾶλλον ἐπιωδῶς ἀναγκαῖον διὰ τὸν ἄνθρωπον.

Ἄλλὰ καὶ μικρὰ σιγήσις εἶναι ἱκανὴ καὶ πείσῃ κάθε ἄνθρωπον, ὅτι ὁ φιλομαθὴς Ἕλλην χρεώσῃ πρὸ πάντων καὶ ἀρχιληθῆ εἰς τὴν Γεωγραφίαν τῆς πατρίδος τῆς διότι διὰ μόνης αὐτῆς δύναται καὶ ἀναγνωρίσῃ τὰ σεβαστὰ μνημεῖα τῶν προγόνων τῆς, καὶ διακρίνῃ τὰς τερπνὰς καὶ χαριεστάτας θέσεις, τὰς ὁποίας ὑμνήσαν οἱ ποιηταί τῆς, καὶ σημειώσῃ τὰς πεδιάδας, ὅπερ ἐχύθη ὑπὲρ ἐλευθερίας τὸ αἷμα τῶν προπατόρων τῆς, καὶ καὶ δέξῃ μεγαλοφρονῶς εἰς τὰς ἀλλοθινεῖς τὰ βασύσκια ἄλση, ἢ τὰ λείψανα τῶν περιτύλων σοῶν, ὅπερ παρεδρεύοντες οἱ σεβαστοὶ νομοθέται τῆς διέδιδον διὰ σοφῶν νόμων τὰς ὄρας τῆς δικαιοσύνης καὶ τὰς βάσεις τῆς φιλανθρωπίας εἰς ὅλα τὰ ἔθνη τῆς κόσμου.

Ἀπὸ τοιαῦτα αἰσθήματα κινέμενος, αἰὶν ἔ ἐσυναξα ἱκανὴν ὕλην ἀπὸ τῶν παλαιῶν Γεωγράφων, πολλὰκις καὶ ἀπὸ τῶν ἱστορικών, ἐνόμισα ἀναγκαῖον καὶ περιέλθω εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος, διὰ καὶ κάμω ἐφαρμογὴν τῶν παλαιῶν περιγραφῶν εἰς τὴν ἐνεσῶσαν κατάστασιν.

Ἐξέθεσα εἰς τὰ 1, 2, καὶ 5, φύλλα τῆς Γενικῆς ἐφημερίδος παρατηρήσεις τινὰς περὶ τῆς Γεωγραφίας τῆς Ἑλλάδος, θεμελιωμένας εἰς τὴν περιήγησιν τῆς Κ. Περικεῖλης, ὁ ὁποῖος (ἂν δὲν ἀπατώμαι) ἐγραφε πλατύτερον καὶ λεπτομερέστερον ἀπὸ ὅλης τῆς νεωτέρας περιηγητῆς περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ τενότης τῆς ἐφημερίδος ἐκείνης δὲν ἔ

... γινώσκουσι να ἴκτανθῶν περισσότερον, ἔνταυτῶ δὲ ἤρχισε να ἐνδίδεται ἡ
... ἡμίση συμφῆρον να ἐκθέσω πλατύτερον δι αὐτῆς καὶ
... γεωγραφικὰς μου παρατηρήσεις, ἐφαρμόζων αὐτάς, ὡς
... πρὸς τὸν Πηνειὸν ποταμὸν τὸν Πηνειὸν ποταμὸν τὸν Πηνειὸν ποταμὸν
... φῆν τῆς ἀρχαίας Αἰτωλίας.

Περὶ τῆς Αἰτωλίας

Αἰτωλία, (λέγει ὁ Κ. Πηκεβίλης Τομ. Γ. βιβ. Ι. κεφ. 4. Σελ.
... τῆς περιηγήσεώς τε (1)), εἶναι τὸ μέρος τῆς Ἑλλάδος τὸ περι-
... ἀντιμετωπιεῖται μεταξύ τῆς Ἀχελώου καὶ Εὐήνου, τὸ ἄνω τῆς Πίνδος ἐπεκτε-
... ἔχει καὶ ἐπὶ τὸν Παρνασσόν, ὡς πρὸς βορρᾶν μὲ τὰς συνδέσεις
... ἔχει καὶ τὸ μεσημβρινὸν αὐτῆς μέρος βρέχεται ἀπὸ τὰ ὕδα-
... τὰ τῆς θαλάσσης τῆς Κορινθιακῆς κίλπες.

Τὴν Πηνειὸν λοιπὸν θεωρεῖ ὅριον τῆς Αἰτωλίας πρὸς βορρᾶν ὁ Κ. Πηκε-
... βίλης, τὸν Ἀχελῶον πρὸς δυσμὰς, τὸν Εὐήνον πρὸς ἀνατολὰς, καὶ πρὸς
... μεσημβρίαν τὴν θαλάσσαν, τὴν χηματίζουσαν τὸν Κορινθιακὸν κόλπον καὶ
... πρὸς ἐπιπέριξιν τῶν λόγων τε φέρει εἰς μαρτυρίαν τὸν Στράβωνα, ὡς ἀ-
... πνεύμενται τὰ ἴδια ὅρια εἰς τὴν Αἰτωλίαν. « ὁ Στράβων (λέγει
... Σελ. 399) σχεδιάζει ὡς Γεωγράφος τὰ ἴδια ὅρια, τὰ ὅποια ἀπονέμω
... καὶ εἶναι εἰς αὐτὴν τὴν ἐπαρχίαν »

Καίτις δὲν ἀμφισβᾶλλει, ὅτι ὁ Ἀχελῶος ἦτον τὸ πρὸς δυσμὰς ὅ-
... ριον τῆς παλαιᾶς Αἰτωλίας, καὶ ἡ θαλάσσα, ἡ πρὸς τὸν Κορινθιακὸν
... κόλπον ἐκτεινομένη, ἐχηματίζε τὸ νότιον πλευρὸν τῆς ἐπαρχίας αὐτῆς.
... ἄρα ἔμω να παραθέσωμεν τὰ χωρία τῆς ἰδίας Στράβωνος, καὶ εὐ-
... κόλως δύναμεθα να ἐννοήσωμεν, ὅτι διαφέρει πολὺ τὰ ὅρια τὰ σχεδιαζό-
... μενα πρὸς τὸ Κ. Πηκεβίλη πρὸς ἀνατολὰς καὶ βορρᾶν ἀπὸ τὰ διαγραφόμε-
... να πρὸς τὸ Στράβωνα, ὁ ὅποιος, καθ' ὅσον παρατήρησα καὶ ἐγὼ εἰς διά-
... φαν μέρη, περιέγραψε μὲ ἰκανὴν ἀκρίβειαν τὰς σειρὰς τῶν ὀρέων καὶ
... τὰς ρεῖας τῶν ποταμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων μόνον δύναται να διακρίνη τις τὰ
... ὅρια τῶν ἐπαρχιῶν· καθότι αἱ μεταναστάσεις τῶν ἔθνων, αἱ κατατρο-
... πῆαι τῶν πόλεων, καὶ ἐν γίνεσι ὅλας αἱ πολιτικαὶ μεταβολαὶ φέρουσιν ἰκα-
... νὴν σύγχυσιν εἰς τῶν παλαιῶν ὀρίων τὴν διαχώρισιν. Ἀπὸ τὰς περιόδους
... λοιπὸν τῆς Στράβωνος βιβ. Θ. κεφ. Δ. § 12 « Τὸ δ' ὄρος (ἡ Οἶτη) δι-
... ατείνεται ἀπὸ Θερμοπυλῶν καὶ τῆς ἀνατολῆς, μέχρι πρὸς τὸν κόλπον τὸν

(1) Λί εἰς τὴν περιήγησιν τοῦ Κ. Πηκεβίλους σημειώσεις μου ἀναφέρονται εἰς
... τὴν τρίτην ἐκδοσιν τοῦ 1846 ἔτους.

Ἀμβρακικὸν καὶ τὴν ἐσπέραν », καὶ βιβ. Ι. κεφ. Β. § 1 Ὑπερκει-
... ται δ' ἐν τῇ μεσογείᾳ καὶ τοῖς περὶ τὴν μεσογείαν μέρεσι τῶν μὲν Ἀκαρνανίων Ἀμ-
... φίλοχοι, τέτων δὲ Δόλοπες καὶ ἡ Πίνδος. Τῶν δ' Αἰτωλῶν Περίραβοι τε
... καὶ Ἀθαμᾶνες, καὶ Αἰνιάνων τι μέρος τῶν τὴν Οἶτην ἔχόντων », συναίγεται,
... ὅτι μεταξύ τῆς Αἰτωλίας καὶ Πίνδος παρεμπίπτει ἡ Οἶτη, καὶ πρὸς βορ-
... ρᾶν τῆς ἐπαρχίας αὐτῆς κείνται οἱ Αἰνιάνες οἱ κατοικῆντες τὴν Οἶτην,
... οἱ Ἀθαμᾶνες καὶ οἱ Περίραβοι, ὡς ἡ Πίνδος δὲν εἶναι τὸ πρὸς βορρᾶν
... τῆς παλαιᾶς Αἰτωλίας ὄριον.

Πάλιν ἀπὸ τὰς ἐξῆς περιόδους τῆς ἰδίας Στράβωνος βιβ. Ι. κεφ. Β. §
... 22 « Εἶτα Μολύκρια, καὶ πλησίον τὸ Ἀντιρρῆιον τὸ τῆς Αἰτωλίας ὄρι-
... ον καὶ τῆς Λοκρίδος », καὶ βιβ. Ι. κεφ. Β. §. 3, « Ἐπίκτητον δ'
... (Αἰτωλίαν) τὴν τοῖς Λοκρῶσι συνάπτουσαν ὡς ἐπὶ Ναύπακτον καὶ Εὐ-
... πάλιον ... μέχρι τῆς Οἰταίας καὶ Ἀθαμᾶνων », καὶ βιβ. Ι. κεφ. Β. §.
... 4. « ἔχει δὲ καὶ ἡ Αἰτωλία μέγιστον μὲν ὄρος τὸν Κόρακα συνάπτουσα
... τῇ Οἶτῃ », καὶ βιβ. Ι. κεφ. Β. §. 1. « Αἰτωλοὶ δ' ἔχουσι τὸ πρὸς
... ἔω (τῆς Ἀχελώου) μέχρι τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν καὶ τῆς Παρνασσῆ καὶ τῆς
... Οἰταίας », καὶ βιβ. Θ. κεφ. Γ. §. 1. Τῶν δὲ πλευρῶν τῆς Παρνασσῆ τὸ
... μὲν ἐσπέριον νέμονται Λοκροὶ τε οἱ Ὀζόλοι, καὶ τινες τῶν Δαρειῶν, καὶ Αἰ-
... τωλοὶ κατὰ τὸν Κόρακα περὶ τὸν Αἰτωλικὸν ὄρος », Ἐτι δὲ
... ἀπὸ τὰς περιόδους τῆς Σκύλακος τῆς Κερκυρανδῆως εἰς τὸ ἄρθρον Αἰτωλία
... τῆς περιπέλει Σελ. 33. « ἡ δὲ Αἰτωλία παρήκει τὴν Λοκρίδα πᾶσαν
... ἀπὸ μεσογείας μέχρις Αἰνιάνων. », καὶ τῆς Θεοκυδίδου Σύγγρ. Γ. « ὡς
... καὶ οἱ ἐσχατοὶ Ὀριονέων (1) οἱ πρὸς τὸν Μηλιακὸν Κόλπον καθήκοντες
... Βωμιεῖς καὶ Καλλιεῖς ἐβοήθησαν. », Ἐκ πάντων τέτων συναίγεται, ὅτι τὸ
... πρὸς ἀνατολὰς ὄριον τῆς Αἰτωλίας δὲν ἦτον ὁ Εὐήνος, ὡς νομίζει ὁ Κ.
... Πηκεβίλης, ἀλλὰ τὸ Ἀντιρρῆιον, μία γραμμὴ ἐκτεινομένη ἔως εἰς Ναύπα-
... κτον καὶ Εὐπάλιον, ὁ Κόραξ, οἱ Λοκροὶ οἱ Ὀζόλοι, καὶ ὁ Παρνασσός κατὰ
... τὸ ἐσπέριον πλευρὸν, ἔπειτα οἱ Οἰταῖοι, καὶ ἐφεξῆς οἱ Ἀθαμᾶνες, ὅπου πε-
... ρατεῖται καὶ ἡ πρὸς βορρᾶν γραμμὴ. Τέτων δοθέντων ἰδὲ ὅποια νομίζω εἶ-
... ναι ἡ ὀρθοτικὴ γραμμὴ τῆς παλαιᾶς Αἰτωλίας κατὰ τὴν ἐνεστῶσαν
... κατάστασιν.

Ἄρχεται ἀπὸ τὸ Ἀντιρρῆιον, καὶ διευθύνεται ἔως ὑπεράνω τῆς πόλεως

(1) Οἱ Ὀριονεῖς ἢ Ὀριεῖς ὅτι ἦτον ἔθνος τῆς Αἰτωλίας ἔχουσι μάρτυρα τὸν Στρά-
... βωνα βιβ. Ι. κεφ. β. §. 5 « Ὁ δὲ Εὐήνος ἀρχεται μὲν ἐκ Βωμιέων τῶν ἐν Ὀριεῦ-
... σιν, Αἰτωλικῶν ἔθνων, καθάπερ καὶ οἱ Εὐρουτᾶνες, καὶ Ἀγραῖοι, καὶ Κουρῆτες καὶ
... ἄλλοι. » ὡς θέλωμεν ἀναφέρει ἐν τῷ οικείῳ τύπῳ πλατύτερον.

Ναυπάκτε καὶ μέχρι τῆ Μόρνε ποταμῆ, ὅπε πρέπει νὰ ἦτον τὸ Εὐ-
πάλιον, ὡς θέλει ἀναφέρειμεν ἀλλοῦχῃ· ἔπειτα ἐπειδὴ ἡ Ὀζολαία Λο-
κρὶς παράκειται εἰς τὸν Κορινθιακὸν κ' ἄπειν ὡς ταρῖα ἀπὸ Ναυπάκτε
μέχρι τῆς πόλεως Σάλωνος, ἡ ὁποία ἦτον ἡ Ἀμφισσα, ἡ γραμμὴ ἀναμ-
φιδόλωσ θέλει ἀκολουθήσει τὴν διεύθυνσιν τῆ Μόρνε ποταμῆ ἕως εἰς τὸ
κεντρὸν τῆ Λιδωρικίε, ὅπε ἀρχινᾷ ὁ Κόραξ, ὅστις εἶναι τὰ σήμερον ὄνομα-
ζομενα Βαρδύσια· ἐκῆθεν δὲ ἐξακολουθήσει τὴν ποταμιαὴν Λιδωρικίε, ἡ ὁ-
ποία χηματίζεται ἀπὸ τὴν σειρὰν τῆ Κόρακς, καὶ τὸ ἐσπέριον πλευρὸν
τῆ Περνασῆ, φθάνει εἰς τὸ μέρος ὅπε ὀνομάζεται Κέτζερον, ὅπε συνά-
πτεται ἡ Ὀττη μὲ τὸν Κόρακα, καὶ ἕως ἐδῶ φθάνει ἡ πρὸς ἀνατολὰς ἐρο-
θτικὴ γραμμὴ τῆς Λιτωλίας· ἐὰν ἔμως ἀναχωρῶντες ἀπὸ τὸ Κέτζερον
διαβῶμεν τὴν Ὀξυαί, περὶ τὴν ὁποίαν ἐκατοικῶσαν οἱ ἔχαιοι τῶν Ὀφιο-
νέων οἱ Βωμιεῖς καὶ οἱ Καλλιεῖς, καὶ ἐξακολουθήσωμεν τὴν σειρὰν τῆς Οἴτης
εἰς Σαράντενα καὶ Κοκκάλια, ὅπε ἐκατοικῶσαν οἱ Οἰταῖοι καὶ μέρος τῶν
Λιμάνων κατὰ τὸν Στράβωνα, ἐκῆθεν δὲ ἐκταυθώμεν μέχρι τῆ Ἀμβρακικῆς
κ' ἄπειν, χηματίζομεν καὶ τὴν πρὸς Ἑρζῶν γραμμὴν τῆς Λιτωλίας, ἡ ὁ-
ποία ἀπέχει ἀπὸ τὴν Πίνδον, ἐπειδὴ παρεμπίπτει τὸ Βελῆχι, τὸ ὁποί-
ον σημάζεται Τυμφητός.

Γεώργιος Δινιάν.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Χάσμα μέγα εὐρίσκεται εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν πτώ-
σιν τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους ἕως τὴν ἐποχὴν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως,
καὶ κυριωτέρως ἀγνοεῖται ἡ κατάστασις τῶν ὀρεινῶν μερῶν τῆς Στερεῆς
Ἑλλάδος, ἐν ᾗ καὶ ἀπὸ διαφόρων ἀμυδρῶν ὑπομνήματα ἱστορικά, καὶ ἀρ-
χαίας παραδόσεις φαίνεται, ὅτι καὶ ἐπαναστάσεις διάφοροι ἐγένοντο εἰς ἐκεῖ-
να τὰ μέρη, καὶ πολιτικὸν σύστημα πῆρξε διάφορον τῆ εἰς τὰς λοιπὰς ἐπαρ-
χίας τῆς Ἑλλάδος ἐπικρατοῦντες, καὶ τὸ σύστημα τῶν Ἀρματωλῶν (μοναδι-
κὸν τῆτο εἰς τὸ Ὀθωμανικὸν κράτος) διετηρεῖτο μετὰ τὴν συγκατάθεσιν τῆς Πόρ-
τας ἕως τῆς ἐπαναστάσεως· δὲν εὐλειψαν καὶ πεπαιδευμένοι ἄνδρες ἀνεκαθεν εἰς
τὰς ὀρεινὰς ταύτας ἐπαρχίας, ὅτε τὰ σχολεῖα ἐξαλείφθησαν ὀλοτελῶς.

Θέλει κεινοπύησω καὶ περὶ τούτου ἕσα ἡδυμήνην νὰ συνάξω, νομίζων,
ὅτι ἔσταν καὶ ἄλλοι πολλοὶ λόγοι ὁμογενεῖς, εἰ διατρέβοντες μάλιστα εἰς τὴν
Εὐρώπην, φροντίσασιν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, θέλει δυνηθῆ μίαν ἡμέ-
ραν τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος νὰ συνάψῃ τὴν παλαιὰν μετὰ τὴν νέαν ἱστορίαν του.

Ὅταν τὰ βάρβαρα καὶ ἀγρία ἔθνη τῆ Βορρᾶ, ὑπερχειρίσαντα εἰς τὰ
παγετώδη τῆς Σκυθίας κλίματα, ἐξῆλθον ὡς νέφος ἀκρίδων, καὶ ἐσκέπα-
σαν τὰς ἀναπεπταμένας καὶ εὐφροτατάς πεδιάδας τῆς Θράκης καὶ Μα-
κεδονίας, τὰ δὲ ψυχροβραχύν ἤδη Βυζαντινὸν κράτος, κρεμάμενον ὡς ἀπὸ
λεπτῆ καὶ σαφῆς σήματος, ἐπεριμενεν ὥραν παρ' ὥραν τὴν ἐλπιετὴν ἐξέ-
ρωσιν τῆς ἀδρανῆς τε ὑπάρξεως, ὅλοι οἱ λόγοι καὶ προσηγορίαι τῶν κινδυνε-
ῶν μερῶν εἰς μόνην τὴν Φυγὴν ἐξήτησαν νὰ εὕρωσι τὸν σωτηρία των.

Ἡ Ἰταλία, καὶ τὰ λοιπὰ γειτνιαζόμενα παραλία τῆς Εὐρώπης ἐγένον-
το ἄσυλον εἰς ἐκείνας τὰς ἀθλίους Φυγαίνας, ἵσκι ἠδύναντο νὰ εὕρωσιν
ἐκείσε σμικρὸν μέρος ζωῆς, ἡ ἔχον τρεῖς π. ν. ὡσεὶ νὰ μὴ καταστήσει ὀλί-
γας ἡμέρας μετὰ τὴν ἀπ' βασιντων εἰς τὴν ξένην ταύτην γῆν νὰ ἀπλώ-
σασιν χεῖρα δι' ἑλεον· οἱ δὲ λοιποὶ ἀφίσταντες τὰς τεσσάρων καὶ εὐφροτα-
στάς πεδιάδας, ἐσέδυσαν εἰς τὰ βῆθη ἀδιεξιτήτων δρυμῶν, ἡ κατέβησαν
εἰς βαθείας καὶ ἀνηλικὲς φάραγγας· ἐκεῖ θέσαντες τὰ τέκνα καὶ τὰς
γυναῖκάς των, ἐξήρχοντο ἐνίοτε ὡς ὄφεις ἐκ τῶν Φωλεῶν, καὶ ἀρπάζοντες
τὰ προσυχόντα, ἐπανέστρεφον φέροντες τροφὰς εἰς τὰ ἀδενῆτων τέκνα,
καὶ τὰς ἐρημοτραφεῖς συζύγους των.

Ἀντέχεν ἐπὶ πολὺν χρόνον ὁ ἀνώμαλος καὶ ἀδιάλλακτος αὗτος πόλε-
μος, ἀλλὰ τέλος πάντων βαρυνθέντες οἱ Τέρκοι ἀπὸ τὴν ἀδιάλειπτον
ληλασίαν τῶν ὀχληρῶν αὐτῶν γενομένων, καὶ οἱ Ἕλληες ἀπὸ τῆ νὰ ζωῆς
θηριώδη βίον, ἀπεφάσισαν νὰ παύσωσιν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τὸν
ἀλοθρευτικὸν τῆτον πόλεμον.

Συνθήκαι ἐπωφελεῖς πρὸς τὰς Ἕλληνας ἐν μέρεσιν τῶν Τέρκων, καὶ Φέραι
ἐλαφροὶ, οἱ μὲν λόγω χαρᾶς, οἱ δὲ λόγω ἀποδεκατώσεως ἐκ μέρους
τῶν Ἑλλήνων ἦσαν τὰ ἀμοιβαῖα συμφέροντα, τὰ ὁποῖα κατεπερᾶν ἄμ-
φοτέρων τῶν μερῶν τὸ θυμοειδὲς καὶ φιλοπόλεμον ἐκ τῆς ἡ πολιτικῆς διοίκη-
σις τῶν ὀρεινῶν τῆτων ἐπαρχιῶν ἐκυβερνᾶτο ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῆ λαῶ ἐκλεγμο-
νις δημογεροντίας, καὶ μία κρατικὴ Φερερὰ ὀνομαζομένη ἀρματολοὶ ἐξε-
τέλει τὰς διαταγὰς τῶν δημογεροντιῶν, καὶ ἐφύλαττεν ἀπὸ ἐπιδρομῶν λη-
στῶν τὴν μικρὰν ταύτην ἐπικράτειαν.

Ἀλλ' οἱ Τέρκοι θρασείας διὰ τὰς εὐτυχεῖς δερικτησίας, καὶ βάρβαραι
κατὰ τὸν τρόπον τῆς διαγωγῆς δὲν περιορίζοντο εἰς ἔμφρονα προφύλα-
ξιν τῶν συνθηκῶν, ἀλλὰ μετὰ τὰς ἀλλεπαλλήλες παρανομίας των ἐπέσυ-
ρον πότε τῆ ἐνὸς καὶ πότε τῆ ἄλλης τὴν ἀγανάκτησιν, ἐν τῆ ὁποίᾳ ἐπή-
γασαν καὶ ἐπαναστάσεις μετὰ τὴν ἐλπίδα τῆς ἀνακτήσεως τῆς παλαιῆς
ἐλευθερίας, καὶ φόνοι ἰδιωτῶν Ἑλλήνων πρὸς Τέρκους κατὰ διαφόρους ἐ-
ποχὰς καὶ ἐπὶ διαφοροῖς ἐγκλήμασι.

Όταν κατὰ τὰ 1692 ὁ Διβέριος Ἰερακάρης, λαβὼν δύναμιν θαλάσσιον παρὰ τῶν Ἑνετῶν εὐγῆκεν εἰς Ἄρταν, ἔλαβε Φιλοφρονεσάτην ὑπόδοχὴν παρὰ τῶν Ἀρματωλῶν καὶ μεγάλην ἐπήθειαν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς συμφωνίας μὲ τὴν Ἀρματωλὸν ἐβοήθησαν καὶ οἱ κάτοικοι τῶν ὄρειων ἐπαρχιῶν, καὶ εἰς ὀλίγον διάστημα κατ' ἐκκυρεύσαν ἔλην τὴν Ἀκαρνανίαν καὶ Αἰτωλίαν, φονεύσαντες ἢ διώξαντες τὴν ἐκείσε εὐρισκόμενους τέρκους, ἀνέβησαν εἰς Καρπενήσι, ὅπου κατέσφαξαν ἐπίσης τὴν ἐκεῖ τέρκους, μετέβησαν εἰς Νεαπάτραν, ὅπου καταδιάζαντες τὴν τέρκους, αἰχμαλωτίσαν ὅλας τὰς οικογενείας τῶν, καὶ ἐθάσαν ἕως εἰς τὸ κομμένον Τζακί εἰς Φέρσαλα. Μετὰ ταῦτα συμβιβασθέντες μὲ τὴν Πόρταν οἱ Ἑνετοὶ, ἐπέλασαν καὶ ἐσήκωσαν τὸν πόλεμον, ὅς τις ἔχεν ἀράξαι εἰς Στήλυδα, ὅπου σώζοντα ἀκόμη τὰ εἰρήνια ἐνὸς φερρῆ ὅπου ἔχον κατασκευάσει ἐκείδινά να ἔχον προφυλαγμένας τὰς ἀποθήκας τῶν ἐκ τῆς ἡναγκάδισαν να ὀπιδοδρομήσασιν, καὶ ἔτω διελύθη ἡ ἐκστρατεία αὐτή, ἡ ὅποια διήρκεσε τέσσαρα ἕως πέντε ἔτη· σώζεται ἐκ παραδόσεως, ὅτι αὐτὸς ὁ Διβέριος ἐνυμφεύθη μίαν γυναῖκα πλοσίαν ἀπὸ Μαυρήλα, χωρίον τῆς Νεαπάτρας ἧτις ἔχουσα μίαν μεγάλην καὶ λαμπρὰν οἰκίαν, εἰς τῆς ὅποιας τὴν περιόχην εὐρίσκετο ἡ νῦν σωζομένη ἐκκλησία τῆ χωρίου αὐτῆ, ἐλυπέτο, ὅταν τὴν παρέλαβεν ὁ Διβέριος καὶ ἐφυγον ὡσεὶ ἀναγκασθεῖς ὁ σύζυγός της ἔσειλε καὶ τὴν ἔκαυσεν ὅτι αὐτὸς ἐκτίσθη μίαν ἐκκλησίαν εἰς Καρπενήσι τὴν Ἁγίαν Τριάδα, καὶ κάποιος Κώστας Ῥάβδας πρωτοπαλῆκαρόν τε μίαν εἰς Νεοχώρι Κωστριάδας χωρίον τῶν Ἀγριάφων· ὅτι ἐξέσεν ἕως τὰ ἔσχατα ἕνας τέρκος εἰς Νεαπάτραν Σκλαβῆνος ὀνομαζόμενος ἐπειδὴ ὅταν μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν ὑπέσχεψεν ἡ μητέρα τε εἰς Νεαπάτραν, ἦτοι ἔγκυος, καὶ ἐγεννήθη αὐτός· ὀνομάθη δὲ Σκλαβῆνος διότι ἦτον καὶ πολλοὶ Σκλαβῆνοι εἰς τὴν συνοδίαν τῆ Διβερίου. Γεώργιος Δινιάν.

Σύνοψις Ἱστορικῆ περὶ τῆς ἐνεσώσεως κατασάσεως
τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας (1).

Ἡ Ἀνατολικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἐγκαταλειμμένη ἀπὸ τὴν ἀν-

(1) Γύ παρὰ ὑπόμνημα συνεγράφη π. τῆς ἰκανότητος παρὰ τινος τῶν μητροπολιτῶν Ἑλλήνων, ὅσοι δια τῆς παιδείας καὶ τῶν ἀρετῶν ἐτίμησαν τὴν ἀρχιερατικὴν καθέδραν· ἐξεδόθη δὲ μόνον πρό ὀλίγου Γαλλιστι εἰς τὸν Ταχυδρόμον τῆς Ἑλλάδος. Ἐπειδὴ δὲ περιέχει πολλὰς ἱστορικὰς ἀκριβεῖας καὶ ὑπομνήσεις ὅχι ὀλίγου λόγου ἀξίας περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, ἐκρίναμεν ἀρμόδιον να κατατάξωμεν αὐτὰ εἰς τὴν συλλογὴν τῶν ἱστορικῶν κειμένων, τὰ ὅποια θελεῖ περιέχει ἡ Ἀθηνᾶ. — Σημ. τοῦ Διευθυντοῦ.

θραπίνην ἀδυναμίαν εἰς τὴν πανδαμάτορος χρένε τὴν δύναμιν, εἰς τὴν καταδρομὴν τῶν βαρβάρων καὶ εἰς τὰς τρικυμίας τῶν χρισμάτων, ἀλλ' ἀξία τῆ θεῆ αὐτῆς ἀρχηγῆ καὶ τῶν ἀπίστων σκοπῶν, διὰ τὴν ὅποιον συνέση, παρέχει εἰς τὴν λαὸν, ὅτινες ἀγαθῆ τύχῃ ἐγεννήθησαν ὑπὸ τὴν σκέπη της, τὰ ἰχυρὰ μέσα τῆ να εὐρίσκωσιν εἰς τῆτον τὸν κόσμον τὴν μεγαλητέραν εὐτυχίαν, καὶ τὴν ἀγει ἀσφαλῶς εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν διὰ τῶν ἀλανθάτων σενωπῶν τῆς ἀρετῆς.

Ἡ χριστιανικὴ ἰσορία διηγᾶται τὴν συνέχειαν τῶν θαυμάτων, τὰ ὅποια ὑπεσῆριζαν τὴν ἐκκλησίαν ταύτην φερρῶν καὶ ἀσάλευτον, εἴτε διὰ να σῶση τὴν ὑπὸ τῆς ἀγωνίας αὐτῆς θύλας καταφυγόντας πίσυς, εἴτε διὰ τὴν ἀνίξῃ ποτὲ τὰς σεβασίας αὐτῆς θύρας εἰς ὅλας τὴν λαὸν τῆς γῆς.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐνεσῶσα ὑπαρξίς τῆς ἐκκλησίας ταύτης παρῆσιάζει ἐκπληκτικὰ τεράσια, τὰ ὅποια, ἐργιν ὄντα ἰχυρὸν τῆ Κυρία, ἀποτελέσμα τῶν μεγαλητέρων πολιτικῶν μεταβολῶν, καὶ ἴσως τὸ προμῆυμα τῶν ὅσα μέλλου να συμβῶσι μίαν ἡμέραν, κινῶν ἐν ταυτῶ τὴν εὐσέβειαν τῶν χριστιανῶν, τὰς μελίτας τῆ φιλοσόφου, καὶ τὴν προσοχὴν τῆ πολιτικῆς.

Ἐπὶ τῆτοις ἐπιθυμῆ ἡ Ἰμετέρα Ἐξοχότης να καταμάθῃ τὴν ἐνεσῶσαν κατάσασιν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Ἀρκεῖ ὅτι μ' ἔδωκε τὰς περὶ τῆς διαταγῆς της, καὶ θεῖα σπεδάσει, ἐκτελῶν αὐτὰς, να δευχθῶ ἀξίος τῆς ἐμπιστοσύνης, μὲ τὴν ὅποιαν μὲ τιμῶ. Ἀλλὰ διὰ να παραστήσω ἐφ' ἐνὸς μόνου πίνακος ὅλα τὰ ἀντικείμενα, ἐξ ὧν σύγκειται ἡ τῶν πραγμάτων τῆς ἐκκλησίας καθολικῆ διευκρίνισις, πρέπει να ἀναβῶ εἰς τὰς δύο πρώτας ἐπιτοχὰς τῆ χριστιανισμοῦ, καὶ τὴν ἀναπτύξω εἰς τὰ ὄμματα τῆς Ἰμετέρας Ἐξοχότητος τὴν σειράν τῶν συμβεβηκότων, τὰ ὅποια ἐπέφερον τὴν παρῶσαν τῆς Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας κατάσασιν.

Πρώτη ἐπιτοχή. — Ὁ θεῖος νομιθέτης τῆς ἀγίας ἡμῶν πίστεως ἐξελέξατο τὴν μαθητῆς τε ἐξ ἀνθρώπων εὐτελεῶν τὴν κοινὴν τὰ μέγιστα αὐτῆ μυστήρια, τὴν χειροτονεῖ ἐπισκόπος ἀνθ' ἑαυτῆ, τὴν ἐμπνέει τὴν χάριν τῆ ἀγίης πνεύματος, τὴν ἐπιτρέπει ἐξουσίαν να λύωσι καὶ δένωσι τὰς ἀμαρτίας τῶν θνητῶν, τὴν δίδει τὰς κλεῖς τῆς ἐρανίης αὐτῆ βασιλείας, τὴν συνιστᾶ εἰς τὴν προσασίαν τῆ αἰωνίης πατρῶς τε, καὶ τὴν ἐξαποσέβει μεταξύ τῶν ἀνθρώπων διὰ να θεμελιώσῃ τὴν χριστιανικὴν ἐκκλησίαν. Ἡ ἐκκλησία θριαμβεύουσα ἀνυψῆται ἡνείκα τῆ εὐαγγελίης διδασκαλία αὐξάνει· οἱ λαοὶ τὴν παραδέχονται τὸ πλῆθος τῶν χριστιανῶν γίνεται ἀναρίθμητον. Ἀλλ' ἡ καθαρά καὶ ὑψηλὴ τοῦ χριστιανισμοῦ ἠθικὴ δὲν ἠδύνατο να συμφωνήσῃ μὲ τὴν δολοπλόκον πολιτικὴν τῶν δυναστῶν ἐκείνων, ὅτινες ἐκάθητο τότε, ὡς δεσπότης ἀνά μέσον τῆς ἰσ-

Ἡρχισε δὴ ὁ διαγωγὸς τῶν Χριστιανισμῶν οἱ ἀποστόλοι, οἱ ἱερεῖς διδάσκαλοι καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτῶν, πλήρεις τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου, γίνονται τὰ πρῶτα θύματα· αἱ γυναῖκες καὶ αὐτὰ τὰ παιδιά θριαμβεύουσι κατὰ τῆς δυνάμεως τῶν καταδικωτῶν διὰ τῆς αἰκλιότητος καρτερίας τῶν εἰς τὰ βασάνια· ἡ χεὶρ τοῦ ὕψους ὑποστηρίζει τὸς ἐκλεκτὸς τε εἰς τὴν μάχην, τὴν ὅποιαν ἐγείρουν κατ' αὐτῶν οἱ ἄπιστοι. Καὶ ἐκ τῆς κόλπου δὲ αὐτῆς τῆς καταδρομῆς γεννῶνται νέοι τῆς πίστεως ζηλωταί.

Ἐκτοτε συνέση καὶ ἐξηπλώθη ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἱεραρχία οἱ τῶν ἀποστόλων διάδοχοι διασκορπισθέντες ἐφ' ὅλης σχεδὸν τῆς γῆς ἐκτελοῦν μετ' ἐπιτυχίας τὸ ἱερόν των ἐπάγγελμα· τὸ ποιμνιον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μεγαλύνεται καὶ διαχωρίζεται, καὶ οἱ σοφοὶ καὶ πεφωτισμένοι ποιμένες τὸ ὁδηγοῦσιν εἰς τὰς σωτηριώδεις νομάς.

Κατὰ τὰς τρεῖς πρῶτας ἐκατονταετηρίδας τοῦ Χριστιανισμοῦ ἡ πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον πίσιν ἀφοσίωσις τῶν πιστῶν δὲν λαμβάνει ἄλλα ἐπαθλοῦ εἰς τούτον τὸν κόσμον παρὰ τὸν σφοδρότατον καταδιωγμὸν. Κατάκλειστοι εἰς τὸν περίβολον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν οἱ ἱερεῖς ποιμένες, δὲν ἀπεβλέπουσι οὔτε εἰς βαθμούς, οὔτε εἰς προνόμια, οὔτε εἰς δόξας· αἱ μόναι τιμαὶ, τὰς ὁποίας διώκουσιν, εἶναι ἦθη ἀμίλυντα, αὐστηραῖ ἀρεταί, αἱ πρόσδοι τῶν μαθητῶν τοῦ πρεσβυτερίου κατὰ τὴν μάθησιν καὶ τὴν πράξιν τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας.

Δευτέρα ἐποχή. — Ὁ Κωνσταντῖνος ἐναγκαλίζεται τὴν ἀληθινὴν θεσπασίαν. Ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ Βυζαντίου θεμελιώνει τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ καθιστᾷ εἰς αὐτὴν τὸν θρόνον του. Χάρις δὲ εἰς τὴν θείαν δύναμιν τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὸ Ῥωμαϊκὸν βασιλεῖον, τὸ ὅποιον ἤγγιζε καὶ ὑποπέση ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ λαοῦ του, ὑποστηρίζεται ἀκέρμη ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας· ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ αυτοκράτορος τούτου ἡ Ὁρθόδοξος πίσις γίνεται ἡ ἐπικρατοῦσα, ἀνεγείρεται ἐκ τῆς ταπεινώσεως, εἰς τὴν ὅποιαν τὴν ἐβύθισεν ὁ διαγωγὸς καὶ ἡ φρίκη, καὶ στολιζεται μετ' ἕλας τὰς ἐξωτερικὰς τιμὰς.

Οἱ τῆς Ῥώμης, Κωνσταντινουπόλεως, Αἰγύπτου, Συρίας καὶ Ἱερουσολύμων ἐπίσκοποι τιμῶνται μετ' ὃν τίτλον τῆς πάπας καὶ τὸν τῆς πατριάρχου. Οἱ δὲ εἰς μεγάλαις ἐπαρχίαις προεδρεύοντες ἐπίσκοποι ὀνομάζονται ἀρχιεπίσκοποι μητροπολίται, οἱ ὑπάλληλοι, ἀρχιεπίσκοποι ἀπλοῖ, καὶ οἱ μικρῶν τόπων πρεσβύτεροι καλεῖνται ἐπίσκοποι. Ταῦτα τὰ ἀξιώματα, οἱ ἐκκλησιαστικοὶ εἶται βαθμοὶ γεννῶσι νέας ἱεραρχίας, αἵτινες ἀπαίτην νέαν δικαιοσύνας. Οἱ πάπαι καὶ οἱ πατριάρχαι λαμβάνουν ὑπεροχὴν ἐπὶ τῶν μητροπολιτῶν καὶ τῶν ἀρχιεπισκόπων, καὶ εἰ μητροπολίται ἐπὶ τῶν ἐπι-

σκόπων, ἐκ τῶν ὁποίων ἔχει ἕκαστος ἀριθμὸν τῆς ἀνάλογον μετ' ἐκτασιν τῆς ἀποστολικῆς αὐτῆς κυριαρχίας. Ἡ τῶν παπῶν καὶ πατριάρχων ἐξουσία συνίστατο εἰς τὸ να ἐγγράνωσι τὴν ἐκλογὴν τῶν μητροπολιτῶν καὶ ἀρχιεπισκόπων, τὴν ὅποιαν ἐκαμνεν ὁ κληρὸς τῶν οικείων ἐκάστη ἐπαρχίῶν, να ἐπαγρυπνώσιν εἰς τὴν διαγωγὴν τῆς κλήρου, ὡσεὶ να διδάσκαται εἰς ὅλην τῆς τὴν καθαρῆς τῆς ἡ τῶν ἀποστόλων διδασκαλίας· καὶ τέλος πάντων να προσκαλῶσιν ἐνίστη παρ' αὐτοῖς τὰς μητροπολίτας καὶ ἀρχιεπισκόπους, δια να κανονίζωσιν ἐν συμφῶναι τὰ πράγματα τῆς ἐκκλησίας.

Τότε ἡ πείρα, μετ' ὅποιαν ἐτιμῶντο πρότερον οἱ ποιμένες, δὲν δυναται πλέον να συμβιβασθῆ μετ' ἡ μεγαλοπρέπειαν καὶ τὴν λαμπρότητα, μετ' ὅποιαν οἱ ἀρχιερεῖς πρέπει να ἔρχονται ἐνώπιον τοῦ θρόνου. Οἱ αυτοκράτορες χαρίζουν εἰς τὸν κληρὸν ἀπειρα εἰς δῆματα τὰ ἀξιώματα τῶν πατριάρχων καὶ μητροπολιτῶν γίνονται ἀντικείμενον τῆς φιλοδοξίας τῶν μεγιστάνων τε βασιλέων, καὶ οἱ συγγενεῖς τῶν αυτοκρατορῶν νομίζον τιμὴν των να τὰ λαμβάνωσιν. Αἱ αἰρέσεις, αἵτινες ἐταράττον πάντοτε τὴν ἐκκλησίαν, ἐγείρονται πλείστερον κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν. Ἡ καθαρὰ καὶ ἀπλὴ ἀλήθεια τῆς εὐαγγελικῆς μετ' ὅποιαν να φαῖται εἰς τὰ ἔμματα τῶν ἀνθρώπων, ἐξ αὐτῆς τῆς πρῶτης τῆς φιλοσοφίας πεπλαυμένων, ὑπὸ σθερατέρης τύπος. Ἡ ἀλήθεια αὐτὴ ἀναγγέλλεται ἀπὸ τὰς πράξεις τῶν ἑπτὰ Συνοδῶν· τὸ ὑπερήφανον λογικὸν τῆς ἀνθρώπου ὑποτάσσεται, καὶ θριαμβεύει ὁ ζῆλος τῶν ἱερῶν διδασκάλων. Ἀλλ' αὐτὸς οὗτος ὁ ζῆλος συντρέχεται εἰς τὴν σκόπελον τῶν ἀπὸ τὴν φιλοδοξίαν τεθραμμένων παθῶν. Ὁ πατριάρχης τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔχει τὸν τίτλον τῆς οἰκουμενικῆς, ζηλοτυπῆς ὁ τῆς Ῥώμης· διάφορα προσωπικὰ συμφέροντα αὐξάνουν τὰ ἀντικείμενα τῆς ἀντιζηλίας καὶ μερῶν τὰς ἀρχαῖς τῆς διχονίας. Ἡ φρόνησις τῶν Ἀνατολικῶν ἐπισκόπων σπεύδει να κλείσῃ τὴν ἀνοιγομένην ταύτην τῆς ἐκκλησίας πληγὴν. Συνέρχονται, φιλοκεικῶν, ἀλλὰ πᾶς να συνδιαλλαγῶσι τὰ διάφορα διὰ τῆς δυνάμεως τῆς ἐξουσίας λόγου, ὅπως ἐναντιῶται ἡ ἀνυπόστατος τῶν συμφερόντων δύναμις;

Ὁ Μωάμεθ φαίνεται εἰς τὰ πέρατα τῆς βασιλείας. Προχωρεῖ ἐκ τῆς μέσης τῆς Ἀραβίας ἔχων παρ' αὐτῆς τὴν νέαν τε διδασκαλίαν· οἱ ἀμαθεῖς καταπλήττονται, οἱ αἰρετικοὶ, ἀδιάλλακτοι ἐχθροὶ τῶν ὀρθοδόξων, τὸν ὑποστηρίζουν, εἰ Ἰεδαῖοι τὸν παρέχον βοήθειαν, ἡ Κυβερνησις τὴν καταφροσῆ, καὶ κατ' ἀκριτος ἀμέλεια ἀφίνει εἰς τὴν αἰρεσίαν τῆς τὸν καθεῖν να ἐξελθῆ βαθέως· καὶ ἀπὸ ἑνα ἀπλῶν σπληνῆρα ἀμεληθέντα κατ' ἀρχαῖς, ἐξάπτεται πυρκαϊά, ἥτις καταφλέγει τὸ μέγιστον καὶ ἀξιολογοῦμενον μέρος τῆς κόσμου. Ὁ μωαμεθισμὸς κάμνει ταχέως προόδου ἐν τῇ Ἀνα-

ἔολη καὶ ἐπαπειλῆ τὴν Ῥωμαϊκὴν μοναρχίαν. Ἐξέρχονται τέλος πάντων οἱ αὐτοκράτορες ἀπὸ τὸν βαθὺν λήθαργον, εἰς τὸν ὅποιον ἦσαν καταδυσθισμένοι ἐξ ἀδιακρίτου θεοσεβείας. Φρίτταν τὸν ὑπὸ τὸν θρόνον αὐτῶν ἀνοιγόμενον κρημνόν. Ἡ ἀνάμνησις τῆς παλαῆς τῶν δυνάμεως παρίσταται εἰς τὴν τεταραγμένην φαντασίαν τῶν, βάλλειν τὰ δυνατά τῶν διὰ τὴν ἀπομακρύνωσιν ἀπὸ τὸ βασιλείων τῆν μάστιγα τῆς νέας αἰρέσεως, ἀλλ' εἰς μάτην. Προσκαλῶν τὸν λαὸν ὑπὸ τὰς σημαίας τῶν, ἀλλ' ὁ λαὸς οὕτως ἐνοθεύθη, ἠδένησεν, ἀπέκαμεν ἀπὸ τὰ τρομερὰ ἀποτελέσματα μακροχρονίου ἀναρχίας, κεκαλυμμένης ἀπὸ τὴν σκιά τῆς κυβερνήσεως ζητοῦν εἰς τὰς δημοσίας προσόδους καὶ ἀναψυχώσασιν τὸν λαόν, ἀλλ' οἱ πόροι τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου ἐξηράνθησαν σπουδάζουσι τέλος καὶ ἐνώσωσιν ὑπὸ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν διαχειρίσιν ὅλα τὰ μέρη τῆς πολιτείας· ἀλλὰ παράκαιρα· τὰ μέρη ταῦτα καταμεμελισμένα, διηρημένα εἰς μικρὰς ἐπαρχίας, διεμερίσθησαν μεταξύ τῶν ἐκ τοῦ βασιλικῆς αἵματος καταγομένων. Ἡ Μωαμεθικὴ αἵρεσις καθορᾶ ὅλην τὴν ἀφέλειαν, τὴν ἰσοίαν χορηγεῖ εἰς αὐτὴν ἢ ἀδυναμία τῆς κυβερνήσεως χωρὶς τινος κυριότητος, τοῦ βασιλείου διηρημένου, τοῦ λαοῦ ὑπερεπιθυμοῦντος καὶ μεταβάλλει τὴν τύχην του, καὶ τὴν δρᾶσσει ἐπιδειξίας. Δεικνύεται πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἀνεξιθρησκίας, θεοσεβείας, ἀγαθῆς, δικαίας καὶ ἐλευθερίας· ἀλλ' ὑπερήφανος, τρομερὰ καὶ αἰμοβόρος πρὸς τοὺς ἀνθιστάμενους. Οἱ ταλαίπωροι τῆς Ἀσίας Ἕλληνες κἀμπτοῦν τὸν αὐχένα εἰς τὸν ζυγὸν τῶν διαδόχων τοῦ Μωάμεθ, ἐλπίζοντες ὅτι διὰ μετρίου φόρου ἠδύνατο ἢ ἀγορεύσασιν τὴν εἰρήνην, τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως, καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀσκήσασιν τῆς λατρείας τῶν.

Ὁ καιρὸς τῆς πραείας μεταχειρίσεως παρεῆλθεν εὐθύς. Οἱ Μωαμεθανοὶ ἐν ἀσφαλεῖ ἔχοντες τὴν κατάκτησίν των, βιάζουσι τοὺς Ἕλληνας καὶ δεχθῶσι τὴν θεσκειάν των. Ἐνταῦθα ἐπισωρεύονται αἱ σκηναὶ τῆς φρίκης· ὅλα τὰ εἶδη τῶν βασανιστηρίων μεταχειρίζονται διὰ καὶ κάμωσι τοὺς Ἕλληνας καὶ μεταβάλλωσι τὴν πίσιν των· ἡ ἀμότης κατήντησεν εἰς τηλικούτον βαθμὸν, ὥστε καὶ κόπτωσι τὰς γλώσσας τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, ὅπως τὰ βρέφη, ἀποβάλλοντα τὴν μητρικὴν τῶν γλώσσαν, καὶ βιάζονται καὶ λαλῶσι τὴν τῶν κατακτητῶν. Ἀλλ' οἱ ἀπόγονοι τῶν ἀξιοθαυμάστων ἐκείνων θυμάτων ἔμειναν ἀπαρσαλεύτως προσκολλημένοι εἰς τὴν ἀληθινὴν θεσκειάν, καὶ βλέπομεν ἐτι καὶ σήμερον ἐν τῇ Ἀνατολῇ χριστιανικοὺς λαοὺς μὴ λαλοῦντας ἄλλην γλώσσαν παρὰ τὴν Ἀραβικὴν καὶ τὴν Τουρκικὴν, καὶ ἔχοντας εἰς τὰς γλώσσας ταύτας μεταφρασμένα τὰ ἐκκλησιαστικὰ βιβλία. Κατ' ἐκείνην τὸν καιρὸν ὑπέφερον ἡ Ἐκκλησία ὅλους τοὺς διωγμοὺς, οἵτινες ἀνεφύθησαν εἰς τὰ γενέθλια τοῦ Χριστιανισμοῦ. Οἱ μητρο-

πολίται, οἱ ἀρχιεπίσκοποι, καὶ οἱ ἐπίσκοποι, οἵτινες ἦσαν πολυάριθμοι, ἠφανίσθησαν παραχρῆμα εἰς τρέπον ὥστε ἀγνοεῖται τὴν σήμερον καὶ ποία ἦταν ἡ καθεδρεύουσα τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν. Οἱ δὲ ὀλίγοι ἐπίσκοποι οἱ διαφυγόντες ἔζησαν κεκρυμμένοι, καταφρονημένοι καὶ διωγμένοι. Αἱ πρόσοδοι τῶν ἐκκλησιῶν μετετράπησαν εἰς διατήρησιν τῶν τζαμιῶν.

Ἡ Μωαμεθικὴ αἵρεσις ἀποκαθίσταται εἰς ἔθνος, καὶ ὁ ἀρχηγὸς αὐτῆς εἰς μονάρχην. Οἱ διάδοχοι τῆ Μωάμεθ δὲν ἐκληρονόμησαν τὴν εὐφροσύνην, τὰ κοινὰ πράγματα ἐξασθενῶν τὸν θεσηκεντικὸν ἐνθουσιασμόν, ἡ κυριότης δὲν εἶναι πλέον ἠνωμένη, ἀλλὰ διαφεύεται μεταξύ πολλῶν ἀρχηγῶν, τὰς ἰσοίαις ἢ Ἀραβες ἠνομάζον Πληθὺν Βασιλέων. Τότε διασπείρεται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν βασιλείαν ἐπικείμενος χειμῶν, καὶ ὁ θρόνος τῆς Κωνσταντινουπόλεως φάνεται πάλιν τρεβόμενος. Οἱ αὐτοκράτορες δὲν δρᾶσσαν τὴν ἐπιτηδειῶν εὐκαιρίαν διὰ τὴν ἀποσπάσασιν τὰ σπέρματα τῆς αἰρέσεως ταύτης, ἀμελῶν τὸ καὶ ἐπαναλάβωσι τοὺς παρ' αὐτῆς ἐκπεπορημένους ἐπαρχίας, δίδονται εἰς τὰς ἡδύτητας τῆς ἐφημέρου ἡσυχίας καὶ εἰς ἐλπίδας κενᾶς.

Ὁ Ὀσμαντζίκης, ἐξ εὐτελῶν μὲν· εὐτελής Τερκετάνος, πλήρης δ' εὐφροσύνης καὶ γενναϊότητος, μετέρχεται κατ' ἀρχαίς μὲν τὴν ληθείαν, ἔπειτα δὲ προσβάλλει καὶ ἀφανίζει, ταῦτο μὲν διὰ τῆς δεξιότητος, ταῦτο δὲ διὰ τῆς τῶν ὀπλων δυνάμεως, τὰς Ἀσιατικὰς βασιλείους, οἵτινες εἶχον διαμεριδῆ τὰς κατακτήσεις τῆ Μωαμεθικῆς ἔθνος, γίνεται ἐπὶ τέλος κύριος αὐτῆ καὶ ἀναβαίνει εἰς μέγιστον βαθμὸν δυνάμεως. Οἱ τῆ Ὀσμαντζίκης διάδοχοι τελειοποιῶν τὸ ἔργον ἐκεῖνο, ἐκτείναν τὴν κυριότητά των, διαπερῶν τὸν Ἑλλήσποντον, σάρην τὸν θρόνον των εἰς Ἀδριανούπολιν, καὶ δὲν ἀφίναν εἰς τὰς Ῥωμαίους αὐτοκράτορας, κυρίας ποτὲ τῆ μεγίστη μέρες τῆς γῆς, παρὰ μόνην τὴν Κωνσταντίνε πόλιν.

Προσπαθῶν οἱ αὐτοκράτορες καὶ ἀναβάλλωσι τὸ τέρας τῆς ὑπαρξείας των, κάμνοντες μὲ τὰς Μωαμεθανὰς συνεχῆς συνθήκας καὶ διαπραγματεύσεις, ταπεινὰς ἀμα καὶ ἐπιζημίαις. Ἐπικαλῶνται τὰς βοηθείας τῶν Δυτικῶν ἡγεμόνων, τὰς προτείναν ἐπὶ ταῦτο τρόπος συνδιαλλακτικὰς διὰ τὴν τῶν Ἐκκλησιῶν ἔνωσιν· ἀλλ' ὁ τῆς Ῥώμης ἐπίσκοπος, ἀλαζαῖν διὰ τὴν φανταστικὸν θρίαμβον, ἀνθίσταται, καὶ ἡ ἐν Φλωρεντία σύνοδος ἐπὶ πᾶσι διαλύει πᾶσαν ἐλπίδα ἐνώσεως. Ἐτέρα σύνοδος διακηρύττει χισματικὴν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀφορίζουσι ἀλλήλας αἱ δύο ἐκκλησίαι, καὶ σημαίνεται διὰ τὸ βασιλεῖον τῶν Ἑλλήνων ἡ πεπερωμένη ὥρα.

(Ἡ ἀκολουθία ἐφεξῆς)

Περὶ ἐφευρέσεων καὶ ἀνακαλύψεων.

Ἄρθρον Δ'.

Τυπογραφία.

Αὕτη ἡ λαμπρὰ ἐφεύρεσις ἐξέτελεσε τὸν σκοπὸν τῆς ἀνακαλύψεως τῶν γραμμάτων, διότι ἐχρησίμευσεν ὡς μέσον τῆς παιδείας καὶ ἐπετάχυνε τὰς προόδους τοῦ ἀνθρώπινου νοῦς· ἀλλ' εὐκολώτερον ἐστὶν νὰ προῖδῃ τις τὰς ἀπείρους εὐεργεσίας, ὅσας θέλει χρηγήσει τῆ λυπῆ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, παρὰ νὰ προσδιορίσῃ με ἀκρίβειαν τὸν τόπον καὶ τὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν αὐτὴ ἐγένεε.

Πολλοὶ πόλεις ἀμιλλῶνται διὰ τὴν τιμὴν ταύτην. Ἄλλ' ἡ Μαγνητία πρῶτη εἶδε καὶ τὰ πρῶτα τῆ τύπε δοκίμια· φαίνεται, ὅτι ἡ διὰ πινακίδων τυπογραφία, ἣτις ὑπῆρχε κατ' ἀρχαίαν εἰς τὴν Κίναν, προσηρμώθη ἀπὸ τῆς Εὐρωπαϊκῆς περὶ τὰ τέλη τῆ 14 αἰῶνις εἰς τύπων ἐικόνων, χαρτῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων.

Ἰωάννης Γωττεμβέργ, γεννημένος εἰς Μαγνητίαν, ἐφαντάσθη πρῶτος νὰ ἐνχαράξῃ εἰς ξυλίνου πινάκας σελίδας ὀλοκλήρου, τῶν ὁπίων τὴν τύπων ἐπανελάμβανεν, ὅσας ἠθέληεν. Ἀλλὰ παρατηρήσας, ὅτι ἡ μέθοδος τῆ αὐτῆ ἦτον ἐλλειπής, ἐνώθη κατὰ τὸ 1444, μετὰ τὸν περιβόητον Φρῆς, καὶ μετεχειρίσθη γλυπτὰ, χωριστὰ καὶ κινητὰ γράμματα κατεσκευασμένα ἀπὸ ξύλου ἢ μεταλλῶν. Τὰ σοιχεῖα ταῦτα βαλλόμενα κατὰ σειρὰν πλησίον τὸ ἐν τῆ ἀλλῃ, διεπερῶντο μετὰ γράμματα, καὶ συνδεδεμένα σφιγκτικῶς ἐσύνθετον τὴν γραμμὴν.

Κατὰ τὸ 1452 παραλαβὴν συμπράκτορα καὶ τὸν Πέτρον Σίφες, εὗρον τὸ μέσον νὰ χωνεύωσι χαρακτῆρας μεταλλικούς· καὶ πιθανώτατον εἶναι, ὅτι πρῶτοι αὐτοὶ ἔδωσαν εἰς Φρῆς τὴν Ἱερὰν Γραφὴν, τῆς ὁποίας ὁ ἅγιος Τόμας σώζεται εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆ Μαζαρίνου χωρὶς χρονολογίαν καὶ εἰδοποίησιν.

Ἀπὸ τὴν Μαγνητίαν λοιπὸν ὁ Τύπος διεδόθη εἰς ὅλον τὸν πολιτισμένον κόσμον, καὶ τυπογραφία ἐσυστήθη εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην· ἡ τελεοποίησις τῶν σοιχείων καθὼς καὶ ἡ τῶν μηχανικῶν πιεστηρίων ἐφθασαν εἰς τὴν ἀκμὴν των· ἡ περιθυμία καὶ ἡ ἐφεσις τῆ τυπῶν ἐγέναν κοινὴ ἀνάγκη τῆς κοινωνίας, καὶ ἡ φιλόανθρωπος ἐπιρροὴ τῆς τυπογραφίας ἐκτείνεται πλέον εἰς τὰ ἄκρα τῆς γῆς. Ὅλα τὰ ἔθνη συναιθάονται τὰ εὐτυχῆ τῆς ἀποτελέσματα, ἢ δὲ Ἑλλὰς χρεωστῆ εἰς αὐτὴν κατὰ μέγα μέρος τὴν ἐλευθερίαν τῆς.

Ἄλλ' ὡ Ἑλλὰς, φίλη τῶν Μουσῶν καὶ τῶν χαρίτων! μὴ μελόνης τὸν τύπον σε με λαιδωρίας καὶ με ὕβρεις, αἰσποῖαι ἐρεθίζον τὰ πάθη καὶ διαμολίζον τὰς ἐκδικήσεις· μὴ συγχωρήσης ποτὲ νὰ ἐμφυτευθῶσιν εἰς τῆς κίλπεσ σε τὸ ἀκρίβειον καὶ τὸ κύνειον, τὰ ὀλέθρια βίταναι, ἀλλὰ καλλιέργησον τὰς δάφνας καὶ τὰς ἐλαίας, αἵτινες λαμπρύνουν καὶ πλατίζον τὸ ἀραιοῦνσε ἔδαφος. Καὶ καθὼς ὁ πολιτισμένος κόσμος με ἐνθουσιασμέν ἐχαίρησε τὴν γενναίαν σε ἐπαύρασιν, οὕτω προσπάθησον νὰ ἐπαυρθῶσιν εἰς τὸ ἔξῃ καὶ αἱ ἀρεταὶ τῆς παλιγγενεσίας σε. T.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ (1).

Περὶ ὄρνιθων.

Κατὰ τὴν γνώμην πολλῶν αἰ ὄρνιθες αἱ μαῦρες, καὶ μὴτε πολλὰ μεγάλα καὶ μὴτε πολλὰ μικρὰς, ἔχον νοσιμώτερον κρέας καὶ γενῆν περισσότερον αἱ ἄσπραι καὶ σαχτεράς· δὲν γενῆν τόσον πολὺ, καὶ ἀρπάζονται συχνότερα ἀπὸ τὰ γεράκια, διότι φαίνονται ἀπὸ μακρύτερα.

Αἱ ὄρνιθες, ὅπου ἔχον κεφάλι ὑψηλὸν καὶ χονδρὸν, λειρὶ κόκκινον καὶ κἄτω κρεμασμένον, λαιμὸν χονδρὸν, σῆθος πλατὺ, σῶμα κοντόχοντρον, ποδάριον κίτρινον, φτερά μαῦρα, παρδαλά, καὶ κίτρινα, εἶναι κατὰ τὴν γνώμην πολλῶν αἱ καλλίτερας καὶ γενῆν περισσότερον.

Αἱ ὄρνιθες αἱ παχέαις γενῆν ὀλίγον, καὶ τὰ αὐγά των δὲν ἔχον πτόφι σκληρὸν καὶ διὰ νὰ ὀλιγοσεύσῃ τὸ πολὺ πάχος, ἀνακατόνεν εἰς τὴν τροφήν των κεραμίδι κοπανισμένον, καὶ εἰς τὸ νερόν των τεπεσήρι, ἢ καλλίτερα ταῖς ὀλιγοσεύεν τὴν τροφήν.

Αἱ νέαις ὄρνιθες ἀρχινῆν νὰ γενῆν ἀπὸ τὸν Φεβρουάριον, ὅταν εἶναι καλὸς καιρὸς, καὶ γενῆν περισσότερον ἀπὸ ταῖς παλαιαῖς, πλην αἱ παλαιαῖς εἶναι καλλίτερας διὰ κλώσισμα, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι καλὸν νὰ ἐμποδίζωνται αἱ νέαις, καὶ ὅταν, περνῶντας φτερόν εἰς τὴν μύτην, ἢ βρέχωντάς ταῖς εἰς κρύον νερόν, δὲν ἐμποδίζωνται, ἀφ' ἐβγάλεν τὰ πελλιά, πρέπει νὰ ταῖς σμίγῃ μετὰ ἄλλαις κλώσαις, διὰ νὰ τὰ λησμονῆν.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ.

Περὶ Γλώσσης.

Ὁ τρόπος, τὸν ὁποῖον μεταχειρίζεται ὁ σίφες Κοραῖς εἰς ὅλα ἑαδὸν

(1) Εἰς ὅλα τα τὴν οικονομικὴν ἀφροντα ἀφρα ὀλομιν μεταχειρίζεσθαι ἕως γουδαῖον, διὰ νὰ καταλαμβάνωνται καὶ ἀπὸ τοὺς ἀπλουστόρους. — Σημ. τοῦ Διευθυντοῦ.

τὰ συγγράμματά τε ὡς πρὸς τὴν συναξὴν ὕλης λεξικῆ τῆς καθομιλι-
μένης γλώσσης, καὶ κυριωτέρως εἰς τὸν Γ. τόμον τὸν Ἀτάκτων τε, τὸ
Γλωσσογραφικῆς ὕλης δοκίμιον. εἶναι πολλὰ συντελεστικὸν διὰ τὴν ἀνακά-
λυψιν τῆς ἀρχῆς τῆ χηματισμῶ πολλῶν τῆς καθομιλιμένης γλώσσης
λέξεων· ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰ Ἀτάκτα, καὶ εἰς ἄλλα συγ-
γράμματα τῆ Κ. Κοραῆ, καὶ τῶν σημειωθειῶν εἰς τὰ λεξικά τῆς κα-
θομιλιμένης γλώσσης, εὐρίσκονται πολλάι λέξεις εἰς διάφορα μέρη τῆς
Ἑλλάδος νέαι ἑλληνικαί, τῶν ὁποίων ὁ χηματισμὸς εἶναι ἀπαράλλακτος,
ὡς τῶν παλαιῶν, καὶ ἡ πηγὴ ἀπὸ τὰς ἀρχαῖς ἑλληνικῶν παλαιῶν λέξεων
ἐκτὸς τῆτων εὐρίσκονται καὶ φράσεις πολλαὶ καὶ παροιμίαι καὶ γνωμικὰ, ὀνό-
ματα ζώων, φυτῶν, ἐργαλείων καὶ ἄλλων πραγμάτων, ὡς ἑτέραν γένη συλ-
λογὴ ὅλων τῆτων τῶν εἰρημένων, κατὰ τὸν τρόπον, τὸν ὁποῖον μετεχει-
ρίσθη ὁ σοφὸς Κοραῆς, εἶναι εὐκόλον μετ' ὀλίγον καιρὸν νὰ χηματιθῇ λε-
ξικὸν ὁποῖον ἀκριβὲς τῆς γλώσσης μας· ἐπ' αὐτῇ τῇ βάσει καταστρώσω
τὸν ἐξῆς κατάλογον λέξεων, φράσεων, παροιμιῶν καὶ γνωμικῶν, ὅσα
ἠδυνήθην νὰ σημειώσω εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Στερεῆς Ἑλλάδος, τὸ ὁ-
ποῖον εἶμαι βέβαιος, ὅτι θέλει κάμει κάθε λόγιος εἰς τὴν πατρίδα τε, ἐ-
πειδὴ εἰς πολλὰ μέρη εὐρίσκονται λέξεις ἐξιδιασμέναι διάφοροι, μάλιστα
εἰς τὴν ὀνοματοθεσίαν τῶν ζώων καὶ τῶν φυτῶν, ἀφίνω ἔμωσ τὴν ἐξέτασιν
τῆς παραγωγῆς πολλῶν λέξεων εἰς τὴν πολυμαθεῖαν τῶν σοφῶν ὁμογενῶν.

Γεώργιος Λινιάν.

ἌΛΛ' ἈΗΤΟΝ (τὸ) κυρίως λέγεται ἐπὶ τῶν πετεναρίων, τὰ ὅποια
δὲν ἀρχήσαν νὰ λαλῶν, μεταφορικῶς ἔμωσ λέγεται διὰ τὰ παῖδια, ὅσα
δὲν εφθασάν εἰς ἡλικίαν νὰ κρίνωσιν.

ἌΜΑΛΙΑ (ἡ) τόπος ἐπίπεδος ἐκ τῆ ἑλλ. Ὀμαλός, καὶ χηματί-
ζεται θηλυκῶς.

ἌΝΑΧΑΡ' ἈΖΕΙ. λέξις ἐξιδιασμένη διὰ τὰ ζῶα, ὅσα ἀναμνησκῶνται,
ᾧθεν καὶ ἌΝΑΧΑ' ἈΣΜΑ ὁ ἀναμνησκισμὸς.

ἌΡΜΑΚ' ἈΣ (ὁ) τόπος, ὅπε σωρεύσει τὰς λίθους, τὰς ἐξαγομένους ἀ-
πὸ τὰ καθαριζόμενα χωράφια, καὶ ἀπλῶς, σωρὸς λίθων.

ἌΠΛΟ' ἈΧΕΡΟΝ (τὸ) τὸ περιεχόμενον ἀπὸ τὸ κοίλωμα τῆς χειρὸς
δηλ. ἐν ἀπλόχερον σημαίνει ὅσον χωρεῖ ἡ χεὶρ κοιλωθεῖσα.

ἌΣΒΟΣ (ἡ) ζῶον τετράποδον τὸ ὀνομαζόμενον Γαλλικῶς
τὸ ὁποῖον ὁ λεξικογράφος Ζαλήκογλου ὀνομάζει μὲ ἑλληνικὸν ὄνομα Μελίς.

ΒΟΥΛΙΘ' Ἀ (ἡ) ὀνομάζεται κυρίως ἡ κόπρος τῶν βοῶν, ᾧθεν καὶ βου-
λιθιάζει τὸ πανί δηλαδὴ τὸ βάνει εἰς ἀγγεῖον γεμάτον ἀπὸ βοείων κό-
προν διὰ νὰ μαλακώσῃ καὶ νὰ λευκανθῇ.

ΒΑΛΑΝΤΩΜΕ' ἈΝΟΣ λέγεται ὁ ἔχων βαρεῖαν κρυφὴν λύπην εἰς τὴν
καρδίαν τε ἀπὸ τὸ ἔημα βαλαντώνω.

ΒΑΡΙ' ἈΔΙ (τὸ) ἔτως ὀνομάζεται τὸ βάρος ὅπε τίθεται εἰς τὰ σατέ-
ρια τὰ βαρβαροθηρικῆ καντάρια.

ΒΑΤΕΥ' ἈΕΙ ἡ λέξις αὕτη λέγεται διὰ τὴν ὀχέαν τῶν ὀρνίθων, καθὼς τὸ
ΠΗΔΔ διὰ τὴν τῶν τετραπόδων, βατεύονται τὰ ὀρνίθια (λέγουσι), καὶ πηδῶν-
ται αἱ ἀγελαίδες, ἐκ τῆ ἑλληνικῆ γενικῶς περὶ τῆς ὀχέας τῶν ζώων
ἐκκλημβανόμενα.

ΒΟΡ' ἈΟΣ (ὁ) τόπος, ὅπε διαμένονσι τετράποδα ζῶα οἷον γελαδοβόρος,
οἱ τόπος, ὅπε ἔχουσι τὴν διαμονὴν των τὰ γελαδία.

ΓΑΡΓΑΡ' ἈΟΝ (τὸ) ἐπίθετον τῆ νερῆ, τὸ διαίδεσ "Κ, ὅπε εὔρει γαργα-
ρὸν νερὸν θολῶνει καὶ τὸ πίνει, τραγέδι.

ΓΑΙΟ' ἈΜΟΡΟΝ (τὸ) τὸ ἐνοίκιον τὸ διδόμενον διὰ χωράφια ἀπὸ τὸ γαῖα
καὶ τὸ ΜΟ' ἈΡΑ, τὸ μερίδιον.

ΔΙ' ἈΜΙΤΟΝ (τὸ) ἐπὶ ὑφάσματος, τὸ ἔχον δύο μίτες ἢ τοὶ δύο κλωσῆς.

ΔΑΓΚΑ' ἈΝΩ. ἐκτὸς τῆς σημασίας ὅπε ἔχει ἀντὶ τῆ ἑλληνικῆ Δάγκω,
σημαίνει καὶ τὸ σφίξιμον μεταξύ δύο σωμάτων οἷον, ἐδάκωσεν ἡ θύρα τὸ
Φόρεμά τε.

ΔΟΜΟΣΙ' Ἀ. ὁ δημόσιος δρόμος Δημοσιᾶ κατὰ τοὺς Πελοποννησίους.

ΔΕ' ἈΣΕΙΣ καὶ **ΔΕ' ἈΜΑΤΑ** λέγονται τὰ ἐγγράφα, ἢ καθεῖς ἄλλε εἶδος ἀ-
ποδείξεις χρησιμεύσασαι εἰς σήριξιν τινὸς ὑποθέσεως οἷον "ἔχει καλά
δέματα, δηλ. βασίμους ἀποδείξεις.

ΕΓΚΑΙΡΟΚΟΥ' ἈΚΙΣΤΑ. (τὰ) ἡ λέξις αὕτη λέγεται ἐπὶ φαγητῶν, ὁ-
ταν ἐγκαίρως κοκκίζωνται ἀρτίματα, οἷον, ἐγκαίροκάκις κακκία, λέγονται
ὅταν θερμά ὄντα τὰς βίπτωσιν ὀρίγανον ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον πρὸς ἀρτυσιν.

ΖΑΒ' ἈΟΣ (ὁ) ἐπίθετον λεγόμενον ἐπὶ μὴ εὐθέων ἀνθρώπων, ἐξ ἔ καὶ ἔημα
ΖΑΒΩ' ἈΝΕΙ δηλ. δὲν ἀκολουθεῖ τὴν εὐθεῖαν ὁδόν.

ΖΑ' ἈΒΑΤΟΣ (ὁ) δάσος κατὰφυτον ἀπὸ Κασσανέας· ἴσως ἐκ τῆ Ζᾶ
ἐπιτατικῆ καὶ τῆ ἈΒΑΤΟΣ.

ΖΑΛΗ' ἈΓΚΑ (ἡ) ἡ ἀγκαλία, οἷον, μία ζαλήγκα ξύλα, ἀντὶ, μία
ἀγκαλιά· ἐκ τῆ καὶ ἔημα, ΖΑΛΗΓΚΩ' ἈΝΟΜΑΙ, ἀντὶ τῆ φορτώνομα
μίαν ἀγκαλιάν.

ΖΕ' ἈΧΝΕΙ. ἔχει ὑπερβολικὴν βρωμάν ἴσως ἐκ τῆ ὈΖΩ. τὸ ὈΖ' ἈΣΩ,
καὶ ΖΕ' ἈΣΩ ὀλίγην διαφορὰν φαίνεται ἔχει.

ΖΟΥΖΟΥΛΟΝ (τό) μικρόν ζωφόν, καὶ μεταφορικῶς λέγεται διὰ μικρόσωμον παιδάριον "Τί ζέζελον ἄναξ αὐτό;"

ΖΟΦΟΣ (ο) ὁ κατηφής ἢ μηδέποτε φαίδρυνόμενος, ἢ μεταφορικῶς ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἀτμοσφαιρας οἶον, ΖΟΦΟΣ καιρὸς, ἀντὶ μὲ πικρὰ σύννεφα.

ΘΡΑΣΙΟΝ (τό) λέγεται ἐπὶ ζῶν ἢ πτηνῶν, ὅταν δὲν ἐσφάγη, ἢ δὲν ἐφονεύθῃ μὲ ἔπλον, Πάγει ΘΡΑΣΙΟ τὸ ἀρνί, δηλ. δὲν ἐσφάγη ἐν καιρῶ. ἰσοδυναμεῖ σχεδὸν μὲ τὸ θνησιμαῖον.

ΘΗΛΥΑ, καὶ **ΘΗΛΥΚΙΑ**, καὶ **ΘΗΛΥΚΩΝΩ** ἢ **ΘΗΛΥΚΩΤΗΡΙΑ** λαμβάνεται ἐπὶ τῶν χρησίμων εἰς συζολὴν τῶν ἐνδυμάτων ἐργαλείων, τὰ ὅποια διακρίθῃν εἰς ἀρσενικά ἢ θηλυκά· ἀρσενικά ὀνομάζονται τὰ ἔχοντα ἐξοχάς, ἢ θηλυκά τὰ ἔχοντα κοιλότηας, εἰς τὰς ὁποίας ἐμβάλλονται τὰ ἐξέχοντα μέρη· ἔτω ὀνομάζονται κόπτριαι ἀρσενικαῖς ἢ θηλυκαῖς ἢ τὰ μέρη τῶν ζωνῶν αἱ θηλυκαῖς δὲ ἔχουσιν ἀντὶ τῶν ἀρσενικῶν τὰ κομπιά.

ΪΣΚΙΟΣ (ο) λέγεται ἢ ἡ χάρις ἢ εὐρισκομένη εἰς τι ὑποκείμενον ὅθεν **ΪΣΚΙΩΤΟΣ** ἀνθρώπος ὁ ἀχαρὴς ἢ **ΞΕΪΣΚΙΩΘΗΚΕ** λέγειν ἐπίτινος ἀνθρώπε, ὅταν ἀπὸ κανένα πταῖσμα χάσῃ τὴν ὑπόληψίν τε. **ΪΣΚΙΩΜΕΝΟΣ** ὅμως **ΤΟΪΠΟΣ** λέγεται ὁ ἔχων δαιμονικὴν τινὰ ἐπιρροήν, καθὼς ἢ **ΪΣΚΙΩΜΕΜΟΝ ΔΕΝΔΡΟΝ**.

ΪΣΙΩΜΑΪΔΑ (ἡ) λίθος λεπτὸς ἢ ὀμαλὸς κἀτώθεν διὰ τὰ γλυκερὰ χρησιμεύων εἰς παγγίδι, τὸν ὅποιον λέγουσι ἢ Ἀμάδα.

ΚΑΘΑΪΡΙΟΝ (τό) ἐκτὸς τῆς ἐπὶ ψωμίσια σημασίας, ὅταν ᾖται ἀμικτον ἀπὸ ἄλλων σπέρματα, λέγεται ἢ ἐπὶ ἀλόγων οἶον **ΚΑΘΑΪΡΙΟΝ ἌΛΟΓΟΝ** ὡς ἡ παροιμία, Πολλὰ καθάρσια ἄλογα ἀποκάτω π' τὸ σαμάρι, ἢ λεγόμενη ἐπὶ εὐγενῶν καὶ ἀξίων ἀνθρώπων καταπλακωμένων ἢ ἀπὸ τυραννίαν, ἢ ἀπλῶς ἀπὸ δυστυχίαν.

ΚΟΥΪΡΝΗ (ἡ) ἡ κοίτη τῶν ὀρνίθων, ὅθεν καὶ ῥῆμα **ΚΟΥΪΡΝΙΑΪΖΩ**. **ΚΑΡΚΑΪΡΙΣΜΑ** (τό) ἡ φωνὴ τῶν ὀρνίθων, λέξις πεποιημένη ὅθεν ἢ ἡ παροιμία, Ἀλλῶ τὰ καρκαρίσματα ἢ ἀλλῶ γενῶ ἢ κότα, ὅταν ἄλλοι λέγουσι, καὶ ἄλλοι πράττῃσι.

ΚΟΚΟΤΕΥΕΤΑΙ. Θέλει τὰ κάμη τὸν ἐράσιμον ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν πετεινῶν, ὅταν περίσειφονται, ἀπλάκοντες τὰς πτέρυγας περὶ τὰς ὀρνίθους, τὰς ὁποίας θέλει τὰ εὐατεύσειν.

Α Θ Η Ν Α.

Η Τ Ο Ι

Α Ν Α Λ Ε Κ Τ Α

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΚΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

ΚΑΙ ΠΕΡΙ

ΕΦΕΥΡΕΣΕΩΝ.

Ἀριθ. 2.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1851.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ.

Περὶ τῶν Ἐθνῶν τῆς Λιτωλίας καὶ τῶν Ἐπαρχιῶν αὐτῆς.

« **ΕΞΕΤΑΪΖΩΝ** (λέγει ὁ Κ. Περκεβίλνις τόμος. Γ. Βιβ. 1. Κεφ. Δ'. Φύλ. 502.) τὰς παραδόσεις τῶν παλαιῶν συγγραφέων, νομίζω, ὅτι ἔδιδον τὸ ὄνομα Ὀφίαν εἰς τὸ μέρος τῆς Λιτωλίας, τὸ κείμενον πρὸς Βορρῶν τὰ ὄρησ Ἀρακύνθε καὶ τῶν πρὸς τὰς ὑπαρείας τε λιμνῶν. Τὸ δὲ τῆς Λιτωλίας (1) ἤμπορεσενά ἐφαρμοδῆ, κατὰ τὴν ὑπόθεσίν μου εἰς γῆν πρὸς μεσημβρίαν κλίσιν τε· ἢ τὸ ὄνομα Παραχελωίδος, ἢ Παραχελωίτιδος Λιτωλικῆς τῆ Στράβωνος, εἰς τὰς προχώσεις, τὰς χηματοδέσας παρὰ τῆ Ἀχελωῖς, αἱ ὁποῖαι ἤνωσαν τὰς Ἐχινάδας μὲ τὴν ξηράν. Κατ' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν οἱ νεώτεροι, παραδεχόμενοι αὐτὰς τὰς διαρέσεις, ἔδωκαν τὰ ὀνόματα, Βλοχῆ εἰς τὴν Ὀφίαν, τὸ τῆ Ζυγῆ εἰς τὴν Λιτωλίαν ἢ τὸ ὄνομα Ναχιέδες εἰς τὴν Παραχελωίδα. Τὰ αὐτὰ λέγει περὶ τῆς Ὀφίας, ὅτι ἔστιν ὁ Βλοχῆς ἢ τόμ. Δ'. Βιβ. Ζ. Κεφ. Ζ'. Φύλ. 22 ἢ 27 ὁμοίως ἢ περὶ Παραχελωίδος τόμ. Γ. Βιβ. Ζ. Κεφ. Δ'. Φύλ. 16. Εἰς κανένα μέρος δὲν ἀναφέρει ὄνομα Ἐπαρχίας Ὀφίαν ὁ Στράβων, εἰδὲ ἄλλοι παλαιοὶ συγγραφεῖς, ὅσες ἀνέγνωσα, ἐκτὸς ἂν θελήσωμεν τὰ ἰνομάσωμεν Ὀφίαν τὴν κατοικίαν τῶν Ὀφιέων, ἢ Ὀφιονέων (ἐπειδὴ ἀναφέρονται ἢ ἔτω εἰς τὰς συγγραφεῖς) Ἐθνὸς Λιτωλικῆ. Ἀλλὰ τὸ ἔθνος τῆτο, καθὼς θέλει δείξωμεν κατωτέρω, ἐκατοικῆσεν εἰς τὰ σύνορα

(1) Ἡ Λιτωλία γραφεται εἰς τὸ κείμενον τοῦ συγγραφέως, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι κατὰ λάθος ἔγραφε.